

Socialinis kapitalas ir kūrybiškumas savivaldoje

Doc. dr. Ignas Dzemyda,
Mykolas Romeris universiteto Politikos ir
vadybos fakulteto Strateginio valdymo katedra

Šarūnas Šalkauskas
Lietuvos jaunimo centras

Socialinių problemų sprendimo problematika savivaldoje

- Nepaisant valstybių, individų ir organizacijų pastangų, socialinės problemos išlieka vienos iš opiausių problemų šiuolaikinėse visuomenėse.
- Socialinės problemos buvo sprendžiamos įvairiais būdais: tiesiogiai valstybinių institucijų, įtraukiant privatųjį sektorių į jų sprendimą, kuriant nevyriausybines organizacijas.
- Tačiau net ir jų indėliai nesugebėjo jų išspręsti galutinai.
- Tai aktuali problema savivaldoje, reikalaujanti naujų sprendimo būdų.

Socialinio kapitalo sampratos

- Stratifikacinė (klasinė) samprata (pradininkas – Pierre Bourdieu). Pasak šio apibrėžimo, socialinis kapitalas – tai „visuma realių ar virtualių išteklių, kurie atsiranda kaip perteklius individams ar jų grupei, dėka tamprus, daugiau ar mažiau institucionalizuoto, bendrų pažįstamų santykių tinklo“ (Bourdieu ir Wacquant, 1992, p. 119).
- Socialinė-struktūrinė samprata. (pradininkas – James Coleman). Pasak Coleman, socialinį kapitalą galima suprasti kaip „įvairių skirtingų asmenų priklausymą kažkokiai socialinei struktūrai ir jo sukeliamus tam tikrus tai struktūrai priklausančių individų veiksmus“ (Coleman 1988, p. S98).
- Bendruomeninė-pozityvistinė samprata (pradininkas – Robert Putnam). Putnam šį teiginį išplėtojo, apibūdindamas socialinį kapitalą kaip ryšius tarp individų (socialinius tinklus) ir abipusę naudą garantuojančias normas ir pasitikėjimą atsirandantį jų dėka (Putnam, 2000, p. 19).

Socialinio kapitalo elementai

- **Socialinio tinklo mastas**
- **Ryšių tankumas**
- **Potencialiai pasiekiami ištekliai (nauda)**

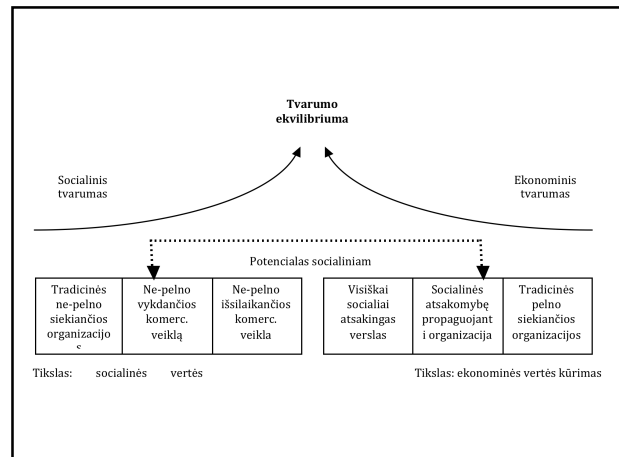
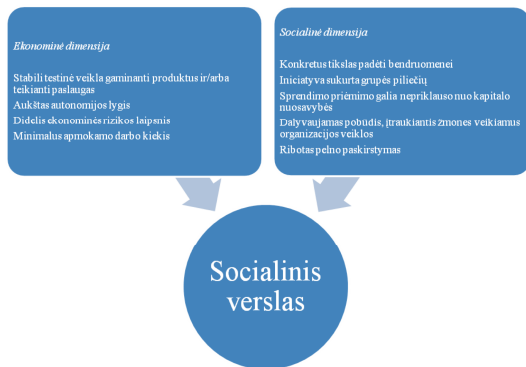
Socialinio verslo aktualumas savivaldoje

- Socialinis verslas yra susijęs su keliais aspektais – socialine misija, ekonominio dalyvavimo mastu, nuosavybės aspektais, kūrybiškumu.
- Šiuos aspektus jau ir dabar galime aptikti įvairiose organizacijų formose, vienas iš išskirtinių socialinio verslo bruožų tuomet turėtų būti jos veiklos ar struktūros inovatyvus pobūdis derinamas su socialine misija ir ekonomine veikla socialinio kapitalo kontekste.

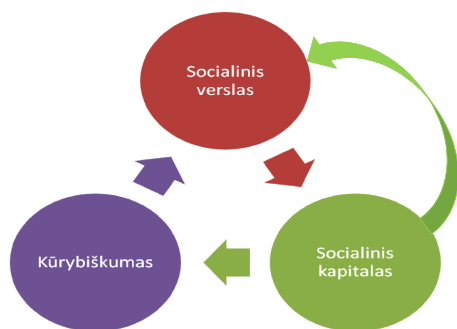
Socialinis verslas Lietuvoje

- Lietuvoje socialinis verslas šiuo metu nėra paplitęs.
- Tai sąlygoja įvairūs veiksniai, tokie kaip kultūriniai, socialiniai, teisiniai, verslumo ir informacijos trūkumo veiksniai.

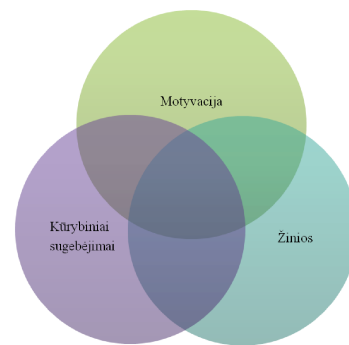
Socialinio verslo samprata



Socialinio kapitalo, kūrybiškumo ir socialinio verslo tarpusavio sąryšių modelis



Komponentinis kūrybiškumo modelis (Amabile, 1997)

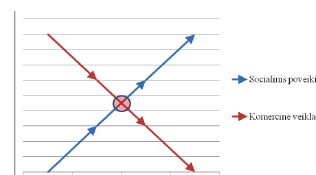


Socialinio verslo modelio koncepcijos formulavimui skirtas tyrimas

- **Tyrimo tikslas** – ištirti pagrindinius socialinio verslo organizacijų procesus, struktūras ir aplinką, įgalinančią jas sukurti socialinę ir ekonominę naudą.
- Tyrime dalyvavo 5 ekspertai iš Vilniuje veikiančių socialinių įmonių. Atliktas struktūrizuotas giluminis interviu. Tyrimo metu gauti duomenys aprašyti naudojant pagrindinę teoriją (Glaser, 2001; LaRossa, 2005; Strauss ir Corbin 1998).

Tyrimo rezultatų apibendrinimas (1)

- Socialinio verslo atveju vertės kūrimo logikoje, atspindinčioje kaip organizacija sukuria vertę, privalo būti apibrėžtos išankstinės ekonominės ir socialinės misijos sąveikos formų rūšys.



Išvados

- Socialinis verslas visame pasaulyje yra svarbus veikėjas sprendžiant įvairaus pobūdžio socialines problemas.
- Tarp socialinio kapitalo ir kūrybiškumo egzistuoja priklausomybė, ypatingai socialinio verslo organizacijose.
- Tačiau Lietuvoje savivaldos institucijos kreipia nedaug dėmesio į tokių organizacijų kūrimą ar jų kūrimo skatinimą.

Dėkui už dėmesį